



AVLSPLAN GROSSER MÜNSTERLÄNDER 2017 – 2027

AVLSPLAN Grosser Münsterländer 2017-2027

Innledning

1. Rasens status, avlsmål og tiltak

A. Jaktegenskaper

B. Helse

C. Gemytt

D. Eksteriør

2. Praktisk avlsarbeid

A. Import

3. Utvalgs-kriterier for Grosser Münsterländer

4. Konklusjon

5. Avslutning

Innledning

Raseklubbens samarbeidsavtale med Norsk Kennel Klubb (NKK) gir de enkelte raseklubbene det kynologiske ansvaret for sin rase. Dette gir Norsk Münsterländer klubb (NMLK) ansvaret for den norske Grosser Münsterländeren avslmessige utvikling nasjonalt.

Internasjonalt er det Verband Große Münsterländer som har det kynologiske ansvar for rasen. For å oppfylle dette ansvaret må NMLK holde seg løpende orientert over rasens utvikling både hva angår; bruksegenskaper, eksteriør, helse og gemytt. Ut fra disse observasjoner vil klubben gjennom en plan definere kortsiktige og langsiktige mål for avlen på Grosser Münsterlændere. Raseklubben har i tillegg ansvar for at rasens avlsmål og avlstiltak er tilpasset samfunnets krav til hundehold. I NMLK er det avslrådet Grosser Münsterländer som er klubbens fagutvalg for avl.

For å nå sine avlsmål har NMLK valgt å utarbeide kriterier for hunder som skal brukes i avl. Disse revideres av generalforsamlingen etter forslag fra avlsråd og styret. For NMLK er det viktig at vi klarer å opprettholde og videreutvikle Grosser Münsterländer som er attraktiv for jakt både før og etter skuddet som den dominerende typen i tråd med den internasjonale rasestandarden (FCI #118),

1. Rasens status, avlsmål og tiltak

Grosser Münsterländeren skal være en allsidig, stående fuglehund som i kvalitet skal kunne konkurrere med de andre stående fuglehundrasene og fremstå som en rasetypisk, sunn og trivelig familiehund.

I rasestandarden står det spesifikt:” Kraftig, muskuløs kroppsbygning, men likevel gi inntrykk av eleganse, edelhet og intelligens. Tørr silhuett. De viktigste egenskaper er at den som jakthund er lett å føre og er lærenem. Pålitelig, spesielt etter skuddet. Livlig temperament uten nervøsitet.”

Jaktegenskapene har meget sterk prioritet blant NMLKs fire hovedområder for avl:

- A. Jaktegenskaper
- B. Gemytt
- C. Helse
- D. Eksteriør

A. Jaktegenskaper

Begrunnelsen for at jaktegenskaper er rangert øverst er at vi per dags dato ser denne egenskapen som den største utfordringen for populasjonen i Norge. Data fra jaktprøver benyttes som et objektivt uttrykk for Grosser Münsterländerens jaktlige kvaliteter. Det fremste målet vedr. jaktegenskaper er i første omgang å øke jaktlysten hos Grosser Münsterländeren.

Status jaktlyst

For en stående fuglehund med særdeles høy jaktlyst ligger verdien på 6.

Den gjennomsnittlige jaktlysten for norskeide grossere som startet på jaktprøve var fra 1994 til og med 2015 på 3,32.

For perioden fra og med 2011 til og med 2015 er gjennomsnittet for GM i Norge steget til 3,62 (110 starter fordelt på 7 forskjellige hunder). I denne utregningen er ikke fullkombinertprøver med da disse ikke er registrert på dogweb.

Det er klart at datagrunnlaget med begrenset antall starter fordelt på få hunder, hvorav mange nær beslektet, gir rom for stor påvirkning fra enkeltindivider og miljøfaktorer. Dette må også sees i lys av hovedutfordringene for rasen med lav genetisk diversitet.

Tiltak jaktlyst

På generelt grunnlag bør det tydeliggjøres for oppdrettere og nye eiere av GM at rasen er en brukshund, og avlens krav til bruksegenskaper. Samt viktigheten av å importere og/eller avle frem mest mulig ubeslektede jaktlige linjer, begrunnet i rasens lave genetiske diversitet. Dette gjelder ved import av nye hunder til landet.

Videre bør det legges til rette for å få flest mulig individer avprøvd på jaktprøve, for å få en best mulig objektiv vurdering av rasens jaktlige egenskaper. Viktig i denne sammenheng er at hundene ved siden av sin utholdenhet og vilje til å jakte har god evne til å finne fugl. Arbeidet med å øke jaktlyst og viltfinnerevne bør styrkes.

I tillegg er det foreløpig få erfarne hundeførere som benytter rasen med den miljømessige påvirkningen dette har for prestasjoner på jaktprøve. Arrangering av treningssamlinger er en måte å øke interessen for jakt og jaktprøver blant eiere av GM.

Det har vært arrangert årlige treningssamlinger i Norge og/eller Sverige åpen for alle GM eiere. I tillegg arrangeres det en rekke aktiviteter i NMLK's regi

B. Helse

GM har få arvelige lidelser. Man har erfaring for at hofte kvalitet så langt ikke representerer noe større problem for GM i Norge.

Status

Det er totalt 199 forskjellige hunder som har vært testet siden 1988 og frem til 2016, hvorav 13 har fått påvist mild grad HD (C) 14 med HD (D) og 6 med HD (E) og 166 fri for HD (A+B).

Det er et klart mål å ikke avle valper som utvikler arvelige sykdommer.

Høy innavlsgrad/lav genetisk diversitet er den største utfordringen for rasen

Det er viktig å øke den genetisk variasjon i rasen og hindre fremveksten av ytterligere helsemessige- og genetiske problemer som følge av innavl. Det er bedre å handle forebyggende for å forhindre et økende problem enn å vente til situasjonen er enda mer kritisk

Tiltak

NMLK ønsker å bidra til en sunn og frisk populasjon gjennom krav om dokumentert helsestatus etter spesifiserte kriterier for godkjenning av parringer.

NMLK er også positiv til at det importers nye avlshunder. Ved import av hunder kan avlsrådet dispensere fra avlskriteriene.

C. Gemytt

GM skal i henhold til rasebeskrivelsen være en jakthund som er lett å føre og er lærenem. Pålitelig, spesielt etter skuddet. Livlig temperament uten nervøsitet.

Status

Det finnes så langt NMLK kjenner til ingen gode kvalitative registreringsmetoder for gemytt hos stående fuglehunder. Gemyttmessige avvik skal bemerkes på utstillingsskjemaet og på jaktprøveskjemaet.

Det er i den perioden nåværende avlsråd har sittet (2014-2016) kommet inn en gemytt- anmerkning på rasen.

Her bør man være obs på at ved en liten populasjon slår et lite antall bemerkninger uheldig ut statistisk sett.

Tiltak

NMLK vil som rutine be eierne om å karakterisere og vurdere hundens gemytt før avl. Dette fordi avl er oppdretters ansvar, og oppdretter er den som kjenner sin hund best.

Informasjon om gemyttmessige avvik som kommer fram på kritikkskjema på utstilling eller jaktprøver, skal gjøres kjent for oppdrettere.

Ved å øke bredden i det genetiske avlsmaterialet vil man unngå innavlsdepresjon.

D. Eksteriør

Eksteriørdommerne benytter NKKs standard for GM som er en direkte oversettelse av FCI standarden. Eksteriørmessig holder rasen fortsatt en meget høy standard.

I 2014 – 2015 ble 11 hunder stilt på utstilling. 8 fikk excellent, 3 fikk very good.

Tiltak

NMLK vil fortsette å ha fokus på eksteriør gjennom krav til utstillingspremiering i avlskriteriene.

NMLK vil fortsette å jobbe for at eksteriørdommere bedømmer rasen ihht. rasestandard.

2. Praktisk avlsarbeid

For å videreutvikle GM i Norge over flere generasjoner, er det svært viktig med en størst mulig genetisk bredde i avlen. GM er fortsatt fåtallig nasjonalt og internasjonalt.

I første omgang vil NMLK avlsråd kun godkjenne parringer som er fremlagt avlsrådet før parring finner sted.

Hundene må i utgangspunktet tilfredsstillende alle avlskriterier, men dispensasjon fra disse kan gis på dokumentert grunnlag.

Avlsrådet skal legge vekt på å øke den genetiske bredden gjennom tiltak:

Oppmuntre til import av hunder fra dokumentert jaktlige linjer.

Populasjonen av GM i Norge består av relativt få individer. Derfor er det viktig å nedlegge et betydelig arbeid med å holde den genetiske bredden stor nok. I så måte er import av GM viktig.

Ikke alle importerte GM representerer nye linjer eller kvalitativt bedre hunder. Importen må være av en slik kvalitet at man kan forvente at den bidrar positivt til rasens framgang hva gjelder bruksegenskaper, helse, gemytt og eksteriør.

Stammen av GM i Norge er dårlig dokumentert hva gjelder de egenskaper NMLK ønsker å fokusere på i avlsammenheng. Kun 11 hunder er avprøvd på jaktprøve i perioden 2012 -2015. NMLK vil stille de samme krav til jaktlig dokumentasjon fra importerte hunder som fra norskfødte hunder. Vi vil være forsiktig med bruk av den enkelte hund i avl (1-2 kull) før vi ser avlsresultatene.



AVLSKRITERIER GROSSER MÜNSTERLÄNDER 2017 –2027

Tre lister over godkjente avlshunder. Det stilles de samme kravene til hundene på alle tre listene, med unntak av jaktpremiering.

Helse, gemytt og eksteriør er det samme, og de samme kravene gjelder for begge kjønn.

Avlsgodkjente u/jaktpremiering:

Helse:

- HD-røntget med status fri A eller B.
- Aa-røntget med staus 0
- Helse og gemytt/adferd uten anmerkning.

Eksteriør:

- Minimum 2 x Very Good UK/AK/BK for to forskjellige dommere.

Gemytt:

- Kritikker fra utstillinger eller jaktprøver må ikke inneholde negative bemerkninger om gemytt.

Jaktegenskaper:

- Hunden må være startet minst 3 ganger på fuglehundprøve eller treningssamling, hvorav en av startene må være en fuglehundprøve. På disse startene må den ha en gjennomsnittskarakter på jaktlyst ikke mindre enn 3. Bedømmelse på treningssamling må være gjort av en autorisert Fase 2-instruktør eller en jaktprøvedommer, og det skal benyttes samme kriterier som på en jaktprøve. Det må dokumenteres at hunden tar stand for hønsefugl.
- Eller det må foreligge dokumentasjon fra jaktprøve/felttrening i Norden, samt/eller bestått VJP avslprøve, HZP avslprøve eller Internasjonal Münsterländer prøve variant B (IMP-B) i de land dette gjennomføres.

Avlsgodkjente m/jaktpremiering:

Helse:

- HD-røntget med status fri A eller B.
- Aa-røntget med staus 0
- Helse og gemytt/adferd uten anmerkning.

Eksteriør:

- Minimum 2 x Very Good UK/AK/BK for to forskjellige dommere.

Gemytt:

- Kritikker fra utstillinger eller jaktprøver må ikke inneholde negative bemerkninger om gemytt.

Jaktegenskaper:

- Hunden må være premiært på fuglehundprøve (skog, lavland eller fjell) i Norge
- Eller motsvarende i Norden.
- Jaktpremie oppnådd i Norden gjelder også for hunder som har oppnådd VGP-Fullbruksprøve i de land hvor dette gjennomføres.

Avlsgodkjent hvor alle krav til jaktpremiering er fjernet

For å øke populasjonen og øke interessen for rasen, ønsker AR å innføre et nytt tiltak i kommende avlsperiode.

Denne listen har de samme grunnkravene i bunn som de andre 2, men alle krav til jaktpremiering er tatt bort.

Avlsgodkjent hvor alle krav til jaktpremiering er fjernet

Helse:

- Hd-røntget med status fri A eller B
- Aa-røntget med staus 0

- Helse og gemytt/adferd uten anmerkning

Eksteriør:

Minimum 2xVery Good UK/AK for to forskjellige dommere

Gemytt:

Kritikker fra utstillinger må ikke inneholde negative bemerkninger om gemytt

Øvrig –gjelder samme for alle listene.

Hunden må være id-merket og registrert i NKK

Avlsrådet skal godkjenne hver enkelt parring, og ikke bare hvert enkelt avlsdyr.

Parringens innavlsprosent får ikke overstige 6,25%

En avlshund bør ikke ha mer enn maksimalt 3 kull eller ca 15-20 valper (5% av en generasjon) etter seg. Etter 2 kull, blir den satt på vent. Den blir ikke godkjent til evt. videre avl før minst 50% av avkommene er avkomstgransket for HD. AR vil i tillegg gjøre en totalvurdering av avkommenes kvalitet før eventuelt avlshunden godkjennes for videre avl.

Kull godkjent av avlsrådet annonserer fritt på klubbens hjemmeside hvor godkjenningkriteriene presiseres

Avlsgodkjenningstispe eller hannhund bestemmer plassering av kullet på annonsesiden

Oppdretter må være medlem av NMLK for å kunne annonsere på NMLK's hjemmeside

Eieren plikter å underrette avlsrådet hvis det avdekkes arvelige sykdommer eller andre forhold som vil påvirke hundens avlskvaliteter

Hundeeieren søker skriftlig til avlsrådet om avlsgodkjenning, og vedlegger nødvendig dokumentasjon

Tisper slettes fra avlslisten ved fylte 8 år

Hanner slettes fra avlslisten ved fylte 10 år

Avlsrådet står fritt til å ta bort hunder fra avlslisten hvis det dukker opp forhold som gjør at videre avl på hunden er ødeleggende for rasens utvikling. Likeledes står avlsrådet fritt til å gjøre unntak fra bestemmelsene i tilfeller hvor det vil være formålstjenlig for rasens utvikling.

Hannhund- eller tisperiere har ikke automatisk krav på å få godkjent 3 kull etter sin hund, selv om den oppfyller NMLK's krav til avlshunder. Hunden må gjennom avkomstgranskningen vise at den som avlsdyr har kvaliteter som fremmer den videre utviklingen av rasen; som en sunn, vennlig, rasetypisk og allsidig faglehund.

Oppdretter forplikter seg til å følge Norsk Kennel Klub's etiske retningslinjer for avl.

4. Konklusjon

Følgende forandringer innføres:

- Utarbeidet en avlsplan for GM for neste 10 år
- Godkjente avlshundlister
- Økt krav til utstillingspremie
- Åpner for at premieringer i VGP/VJP/HZP kan gi grunnlag for avlsgodkjenning
- Innføre et avlskrav som gir godkjenning uten jaktpremiering eller dokumentasjon på jaktegenskaper



5. Avslutning.

NMLKs viktigste oppgave i årene framover er å bidra til å øke den genetiske diversiteten i rasen, i tråd med signaler gitt av Verband Große Münsterländer som har det internasjonale kynologiske ansvaret for rasen. Parallelt er det viktig å stimulere til at flest mulig av rasens individer i Norge får sine jaktlige egenskaper objektivt vurdert.

For å fremme en liten rase som GM er det avgjørende at avlsrådet fører en politikk som gjør at oppdrettere benytter seg av avlsrådet, og følger den linja som er trukket opp av klubben.

Gjennom å legge fram mest mulig dokumentert informasjon om hvert enkelt individ, og ha et konkret avlsopplegg som ivaretar oppdretternes ønske om valgfrihet innenfor visse rammer, håper vi å få til en jovial stemning i klubben som gjør at vi drar i samme retning.

Avlsplanen vil være retningsgivende og bindende for avlsrådet den neste 10 års perioden.

Revidering av avlsplanen kan gjøres etter innspill til styret som behandles og godkjennes av årsmøtet.

November 2016

For Avlsrådet Grosser Münsterländer

Ernst Evensen

Christian Bakke

Bjørn E Larsen